

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 2
2018.**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 114.000 прописа, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

1. Немањина бр. 22-26,
телефон: 3616-296, 363-1620, 363-1104, 3613-734/лок. 1620 и 1104

или електронски: **biblioteka@uzzpro.gov.rs**

Главни и одговорни уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
(**smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs**)

Технички уредник: Јелена Васиљевић, оператер за системе базе података

Сарадници: Гордана Јуришић, документалиста
Смиљана Павков, документалиста
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Лепосава Милановић, оператер припреме података
Радмила Тубин-Михајловић, оператер припреме података
Дејан Станојловић, оператер за системе базе података

Лектор: Смиља Богдановић

Коректор: Јелена Васиљевић

Компјутерска обрада: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења и
Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

Београд, Немањина 22-26

САДРЖАЈ

- 1.** Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда
- 2.** Списак претплата на дневне листове, службена гласила и часописе
- 3.** Преглед старих публикација
- 4.** Преглед нових књига
- 5.** Листа најчитанијих књига

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Укази о додели одликовања, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2018

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Малти, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Риму, Ане Хрустановић, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Малти, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Риму, Горана Алексића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора – шефа Сталне мисије Републике Србије при Уједињеним нацијама и другим међународним организацијама у Женеви, Владислава Младеновића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора – шефа Сталне мисије Републике Србије при Уједињеним нацијама и другим међународним организацијама у Женеви, Дејана Златановића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о опозиву са дужности сталног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Аустрији, Пера Јанковића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Турској, Зорана Марковића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Словачкој Републици, Момчила Бабића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије на Јамајци, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Хавани, Марине Перовић Петровић, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије на Јамајци, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Хавани, Данила Пантовића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Босни и Херцеговини, Станимира Вукићевића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Руанди, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Најробију, Ивана Живковића, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Руанди, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Најробију, Драгана Жупањевца, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Краљевини Шпанији, Катарине Лалић Смајевић, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Великом Војводству Луксембург, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Бриселу, Весне Арсић, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Великом Војводству Луксембург, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Бриселу, Марине Јовићевић, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Одлука о допуни Одлуке о броју и распореду изасланстава одбране Републике Србије у иностранству, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Одлука о укидању виза за улазак у Републику Србију за држављане Комонвелта Бахами, Барбадоса, Јамајке, Светог Винсента и Гренадини, Републике Парагвај и Републике Колумбија, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Одлука о измени Одлуке о броју судија у судовима, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Одлука о успостављању дипломатских односа између Републике Србије и Независне Државе Самое, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Одлука о Смерницама за примену одредаба Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма за обвезнике над којима Народна банка Србије врши надзор, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Одлука о измени и допуни Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Одлука о отварању Конзуларне канцеларије Генералног конзулата Републике Србије у Бањалуци, Босна и Херцеговина, са седиштем у Требињу, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Одлука о отварању Конзулата Републике Србије у Виндхуку, Република Намибија, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Одлука о отварању Конзулата Републике Србије у Лос Анђелесу, Сједињене Америчке Државе, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Одлука о измени Одлуке о броју судија у судовима, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Правилник о начину понашања и личном изгледу полицијских службеника и других запослених у Министарству унутрашњих послова, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о начину обавештавања физичких и правних лица о промени на листи означених лица донетој од стране Савета безбедности Уједињених нација и других међународних организација у којима је Република Србија члан, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о измени и допуни Правилника о управи у јавним тужилаштвима, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Закључак Владе Републике Србије о усвајању Националног акционог плана за примену Резолуције 1540 Савета безбедности Уједињених нација о спречавању ширења оружја за масовно уништавање и средстава за њихово преношење (2018–2022), Службени гласник Републике Србије бр. 2/2018

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о допуни Одлуке о образовању Одбора за обележавање стогодишњице присаједињења Војводине Краљевини Србији 1918–2018. године, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр 7/2018

Службени лист Града Београда

Одлука о називу и изгледу образаца за спровођење појединих изборних радњи у поступку избора за одборнике Скупштине Града Београда расписаних за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 8/2018

Одлука о одређивању Јавног предузећа „Службени гласник“ за штампање гласачких листића и другог изборног материјала за спровођење избора за одборнике Скупштине Града Београда, расписаних за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 12/2018

Одлука о одређивању Јавног предузећа „Пошта Србије“ за пружање услуге пријема, преноса и уручења обавештења бирачима у граду Београду о дану и времену одржавања избора за одборнике Скупштине Града Београда, расписаних за 4. март 2018. године и материјалним трошковима за пружање услуге, Службени лист Града Београда бр. 13/2018

Одлука о објављивању укупног броја бирача у граду Београду, Службени лист Града Београда бр. 16/2018

Одлука о утврђивању формата и броја гласачких листића за спровођење гласања на изборима за одборнике Скупштине Града Београда, расписаним за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 19/2018

Одлука о одређивању изгледа и боје гласачког листића и боје контролног листа за проверу исправности гласачке кутије за гласање на изборима за одборнике Скупштине Града Београда, расписаним за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 19/2018

Решење о одређивању бирачких места на територији града Београда за гласање на изборима за одборнике Скупштине Града Београда, расписаним за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 10/2018

Решење о утврђивању Збирне изборне листе, Службени лист Града Београда бр. 17/2018

Решење о утврђивању Збирне изборне листе, Службени лист Града Београда бр. 18/2018

Закључак Градске изборне комисије о исправци Роковника за вршење изборних радњи у поступку спровођења избора за одборнике Скупштине Града Београда расписаних за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 9/2018

Правила о раду бирачких одбора за спровођење избора за одборнике Скупштине Града Београда расписаних за 4. март 2018. године, Службени лист Града Београда бр. 9/2018

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500“, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Уредба о изменама и допунама Уредбе о поступку за утврђивање права на исплату девизне штедне грађана, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Уредба о подстицајима инвеститору да у Републици Србији производи аудиовизуелно дело, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Уредба о изменама и допуни Уредбе о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Уредба о утврђивању Програма управљања водама у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Уредба о условима и начину доделе и коришћења средстава за подстицање унапређења организованог туристичког промета страних туриста на територији Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Уредба о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Уредба о висини накнада за воде, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Уредба о утврђивању Програма подстицања регионалног и локалног развоја у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Уредба о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга које спроводе акредитоване регионалне развојне агенције у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Уредба о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2018. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Уредба о утврђивању Програма подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Уредба о утврђивању Програма подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Уредба о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Одлука о износу средстава која се преносе филијали у току 2018. године, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Одлука о изменама и допунама Одлуке о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт за стандардизацију Србије у обављању послова у области стандардизације, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Одлука о издавању и основним обележјима нумизматичког новца с ликом Николе Тесле, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Одлука о распореду и коришћењу средстава за реализацију пројеката Националног инвестиционог плана утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Одлука Уставног суда Републике Србије којом се утврђује да Општа правила омладинског и студентског задругарства (Службени лист СРЈ број 20/98), нису у сагласности са Уставом и законом, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2018

Одлука о утврђивању Програма Фонда за развој Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2018

Правилник о одређивању водних јединица и њихових граница, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Правилник о условима за обављање ваздушног саобраћаја, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Правилник о начину и критеријумима расподеле средстава из Буџетског фонда за програм локалне самоуправе, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2018

Правилник о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2018

Правилник о изменама и допуни Правилника о начину установљавања ловног подручја и ловишта, условима за спровођење ловног газдовања, поступку спровођења јавног огласа, поступку за давање и одузимање права на газдовање ловиштем, садржини уговора, утврђивању висине одговарајућих гаранција које је дужно да обезбеди правно

лице пре закључивања уговора, као и условима и начину за давање ловног ревира у закуп, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2018

Правилник о метролошкој експертизи, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о врстама мерила која подлежу законској контроли, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о изменама Правилника о условима у погледу техничко-технолошке опремљености и организационе и кадровске оспособљености за добијање лиценце за обављање делатности вађења речних наноса, као и о начину вођења евиденције издатих и одузетих лиценци, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о начину испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, драгоцених метала и њихових легура, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о давању дозволе за обављање делатности инвестиционог друштва, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о стицању звања и давању дозволе за обављање послова брокера, инвестиционог саветника и портфолио менаџера, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о давању дозволе за рад и условима за обављање делатности организатора тржишта, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о условима за обављање делатности друштва за управљање инвестиционим фондовима, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о одређивању тарифних ставова за универзалну поштанску услугу, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Наредба о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2018

Решење о одређивању износа месечне новчане накнаде (посебни додатак) за рехабилитовано лице, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Решење о утврђивању месечне основице за лица укључена у обавезно осигурање, на коју се обрачунава и плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање у 2018. години, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Закључак Владе Републике Србије о усвајању Акционог плана за период 2018–2019. године за спровођење Стратегије развоја информационог друштва у Републици Србији за период до 2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Листа авио-превозилаца којима је забрањено или ограничено летење у Европској унији, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о додели средстава Покрајинског секретаријата за финансије у 2018. години за учешће у суфинансирању пројеката који се финансирају из фондова Европске уније, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 5/2018

Правилник о поступку доделе бесповратних подстицајних средстава за суфинансирање реализације пројеката штедљиве расвете, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр.5/2018

Правилник о измени Правилника о условима регресирања превоза ученика средњих школа у Аутономној Покрајини Војводини, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 7/2018

Службени лист Града Београда

Правилник о изменама и допунама Правилника о испитивању погодности и класификацији такси возила, Службени лист Града Београда бр. 6/2018

Упутство о изменама и допунама Упутства о изгледу и издавању такси исправа, ознака и ценовника, Службени лист Града Београда бр. 6/2018

Решење о измени и допуни Решења о режиму саобраћаја теретних и запрежних возила кроз Београд, Службени лист Града Београда бр. 6/2018

Програм коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Београда за 2018. годину, Службени лист Града Београда бр. 6/2018

РАДНИ ОДНОСИ, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о Националном програму за превенцију гојазности код деце и одраслих, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Уредба о изменама Уредбе о плану мреже здравствених установа, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Уредба о изменама Уредбе о критеријумима за формирање цене лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Исправка Уредбе о изменама Уредбе о плану мреже здравствених установа, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2018

Одлука о оснивању Буџетског фонда за установе социјалне заштите, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Одлука о оснивању Буџетског фонда за програме заштите и унапређења положаја особа са инвалидитетом, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Одлука о утврђивању основице доприноса за лица укључена у обавезно осигурање у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Одлука о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Исправка Одлуке о образовању Комисије за борбу против ХИВ/АИДС-а и туберкулозе, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Правилник о допунама Правилника о дозволама за рад (за странце), Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају захтева, односно документације за одобрење клиничког испитивања лека и медицинског средства, као и начину спровођења клиничког испитивања лека и медицинског средства, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о критеријумима, начину и другим питањима од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Правилник о допунама Правилника о расподели средстава за програме заштите и унапређења положаја особа са инвалидитетом и за финансирање установа социјалне заштите, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Правилник о измени Правилника о имунизацији и начину заштите лековима, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2018

Правилник о измени Правилника о програму обавезне и препоручене имунизације становништва против одређених заразних болести, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2018

Правилник о изменама и допунама Правилника о просторним и техничким условима за рад Агенције за запошљавање, условима стручне обучености запослених, програму, садржини и начину полагања испита за рад у запошљавању, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2018

Правилник о пензионерској картици, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2018

Правилник о измени Правилника о имунизацији и начину заштите лековима, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Правилник о измени Правилника о условима, критеријумима, начину и поступку за стављање лека на Листу лекова, измене и допуне Листе лекова, односно за скидање лека са Листе лекова, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Листа лекова који се издају без лекарског рецепта и који се могу рекламирати у средствима јавног информисања, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Правилник о поступку и критеријумима за доделу средстава Покрајинског секретаријата за здравство удружењима за област здравствене заштите у 2018. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 4/2018

Службени лист Града Београда

Решење о измени Решења о образовању комисија за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке детету и ученику, Службени лист Града Београда бр. 7/2018

Решење о измени Решења о образовању комисија за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке детету и ученику, Службени лист Града Београда бр. 15/2018

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Одлука о образовању Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Одлука о образовању Координационог тела у области безбедности и заштите деце при коришћењу информационо-комуникационих технологија, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијског програма основних академских студија који се финансирају из буџета Републике Србије на Академији за националну безбедност, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијског програма мастер академских студија који се финансирају из буџета Републике Србије на Академији за националну безбедност, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Одлука о измени Одлуке о образовању Радне групе за праћење и спровођење Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Одлука о утврђивању Старог центра Врањева за просторно културно-историјску целину, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2018

Правилник о књизи чланова удружења, друштава и савеза у области спорта, Службени гласник Републике Србије бр. 8/2018

Правилник о ближим критеријумима и условима за укључивање запосленог у обуке за потребе послодавца ради стицања додатних знања и вештина, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Решења о додели новчане награде за спортисте, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2018

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Правилник о критеријумима за суфинансирање организовања научно-стручних скупова, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 4/2018

Правилник о додели буџетских средстава Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице за финансирање и суфинансирање основних и средњих школа у АПВ које реализују двојезичну наставу, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 7/2018

Правилник о додели буџетских средстава Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице за суфинансирање програма и пројеката у области јачања језичких компетенција ученика основних и средњих школа у АП Војводини, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 7/2018

Службени лист Града Београда

Правилник о ближим условима и критеријумима стипендирања за спортско усавршавање перспективних и младих талентованих спортиста аматера, Службени лист Града Београда бр. 6/2018

Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач град Београд, Службени лист Града Београда бр. 7/2018

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Коефицијент за израчунавање висине месечне закупнине за коришћење станова, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Индекси потрошачких цена за јануар 2018. године, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Износ процењене највише годишње основице доприноса за обавезно социјално осигурање за 2018. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Износ месечне основице доприноса за обавезно здравствено осигурање за лица за која се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике Србије за 2018. годину, као и за лица за која се остварује ослобођење из члана 45г Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2018

Усклађени динарски износи из члана 56б став 2. тачка 1) и став 3. Закона о порезу на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2018

Службени лист Града Београда

Показатељ повећања потрошачких цена у децембру 2017. године, Службени лист Града Београда бр. 3/2018

2

СПИСАК ПРЕТПЛАТА НА ДНЕВНЕ ЛИСТОВЕ, СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2018. ГОДИНИ

ДНЕВНИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

1.	АЛО
2.	БЛИЦ
3.	ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ
4.	ВРЕМЕ
5.	ДАНАС
6.	ИНФОРМЕР
7.	КУРИР
8.	НЕДЕЉНИК
9.	НИН
10.	ПЕЧАТ
11.	ПОЛИТИКА

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	ЛИПАР: часопис за књижевност, језик, уметност и културу
2.	РС PRESS
3.	ПРАВНА ПРАКСА: часопис за примену прописа

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН ДРЖАВНОГ ПРАВОБРАНИЛАШТВА
2.	БИЛТЕН ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА
3.	БИЛТЕН МИНИСТАРСТВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
4.	БИЛТЕН РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ
5.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
6.	МЕСЕЧНИ СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД
7.	САОПШТЕЊА РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

3

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посредни књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавшавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа.

За овај број издвајамо:

1. А. Андријевић: Наш Брак и Реформа Његова, Велики Бечкерек: 1919.

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

Андр

Уведено у нови инвентар бр.
1 јануара 1942 год.
Београд.

POKRETNOST

22

А. АНДРИЈЕВИЋ,
судија Првостепеног Нишког Суда.

Наш Брак и Реформа Његова.

*теже ишампер. итешке
ишравао сам исау. андр.*

ВЕЛИКИ БЕЧКЕРЕК
Штампарија Павла Фер. Плајца
1919.

Цена : дин. 3.—

Брак је данас частан међу свима.

Нéбреух XIII. 4.

САДРЖАЈ.

ПРВИ ДЕО :

Значај Брака. Појам његов.

1. Брак наших поданика хришћана Православне Цркве. стр.

Материјални услови :

1. Разлика полова	12
2. Узајамни пристајак	12
3. Нормално умно стање	13
4. Доба живота	15
5. Пристајак старијих	20
6. Способност за извршење брачне дужности . .	23

Формални услови :

1. Суделовање свештеника-венчање	25
Веридба. Оглашење. Брачни испит. Венчање .	25
2. Присуство сведока	28

Брачне сметње :

1. Непостојање ранијег Брака	31
2. Свештенички и монашки чин	32
3. Удово стање после трећег Брака	33
4. Стање под забраном	33
5. Осуда на робију или заточење	36
6. Ближе сродство	37
7. Разлике религије	39
8. Прељуба	40
9. Покушај против живота супружника	40

Брачне забране везе :

1. Члановима Краљевског Дома 41
2. Официрима, подофицирима и редовима 42
3. Жељезничким чиновничким приправницима 42

Брак наших поданика хришћана неправославне Цркве и нехришћанске вере

II. Брак наших поданика хришћана неправославне Цркве :

- а) Закључење Брака двају лица хришћанске вере од којих је једно следбеник православне вероисповести. Смешани — Машовити Бракови 46
- б) Закључење Брака двају лица хришћанске вере, оба исте неправославне вероисповести 48
- в) Закључење Брака двају лица хришћ. вере, али различите неправославне вероисповести 48

III. Брак наших поданика нехришћана :

- Мојсијевци. Мухамеданци. Лица осталих нехришћанских религија. Они без религије 49

ДРУГИ ДЕО :

- Особине нашег садањег Брака 55
- Потреба њезине реформе 59
- Узроци који су сада ову потребу учинили и акутном 61
- Како ћемо остварити потребне реформе 62
- Какав нам Брак сада треба Грађански Брак 64
- Појам и значај Грађанског Брака 67
- Којег од модерних законодавстава Грађ. Брак треба да примимо и да усвојимо. Швајцарски Грађански Брак 70

Предговор.

Ова расправа: Наш Брак и Реформа Његова садржи две основне и детаљно израђене мисли:

1. какав имамо Брак; и
2. какав нам Брак данас треба.

Штампање њезино има за циљ да популарише идеје:

1. да је наш садањи, Црквени Брак једна преживела институција и у Праву и у Друштву; и
2. да више свега данас наша Државна и Национална Политика захтевају хитну законодавну реформу ове институције на бази унификације Брака у целом нам Краљевству, у форми једног обавезног Грађанског Брака.

Расправа ова садржи два дела: Први: Наш Брак у основи је материјал из моје тезе за судијски испит, предане Комисији за полагање овога испита још 1911. и препоручене суперлативном оценом од члана комисије, одличног познаваоца и нашег црквеног законодавства, г. Ђ. Несторовића*).

Конструктивна страна овога дела израђена је према нашем и Грађанском и Црквеном Законодавству, а канонична-јуристичка

*) „Као што се види сама садржина овога састава довољно показује да је то потпуно исцрпан рад јер је постављено питање проучено у свима његовим детаљима. Ја уз то, на основу проуча-

према: Др. Милашу, Суварову, Чизману, Др. Чед. Мијатовићу, Др. Драг. Аранђеловићу, Митрополиту Михаилу, Ник. Ружичићу и ост.

Други део ове расправе: Реформе Брака садржи моје личне рефлексije:

1. о особинама нашег садањег Брака;
2. о приликама које данас изискују хитну реформу његову; и
3. о начину како се та реформа може и мора данас да изведе.

Расправу сам ову израдио и предајем је Јавности уверен дубоко у идеје:

1. да ће она истински заинтересовати како оне, који би желели да знају какав Брак имамо, тако исто и оне, који желе реформу његову; и

2. да је питање те реформе данас ствар једне хитне законодавне одлуке и Уставотворне и Законодавне Скупштине наше.

Јула 1919. у Нишу.

Александар Т. Андријевић

Судија Првостеп. Нишког Суда.

вања констатујем да је г. кандидат успео да нам овим радом даде исцрпну и добро документовану студију о овој најважнијој институцији у области породичног права. Истина г кандидат није имао да савлађује контроверзна питања, али је имао да савлада масу важних питања и да их проучи, у не баш обилној литератури домаћих писаца. Нарочито се истичу одељци који говоре о закључењу брака међу српским поданицима неправославне цркве као и међу нашим поданицима нехришћанске вере. Г. кандидат је врло добро уочио да наша верска и држав. толеранција у погледу ових поданика иде тако далеко да се они показују у повлашћенијем положају од оних, који исповедају државну, владајућу религију и е тога оправдано тражи реформу Брачног Права оних наших поданика који су нехришћани или неправославне цркве“.

Први део.

Значај Брака. — Појам његов.

Међу институтима Породичног Права Брак заузима најважније место. Он је извор свих породичних одношаја и многобројних последица не само за лица, која ступају у Брак, но и за целу људску заједницу. У друштво се кроз Брак уводе нови нараштаји, који га одржавају, обнављају и подмлађују. Брак је центар породичног живота и основица за организацију грађанског друштва.

Овако су установу брака схватили и схватају и данас сви без разлике филозофи и правници.

Законодавци свију времена правној организацији Брака поклањали су своју особиту пажњу као на установу од огромног значаја како на људски род, тако и на личне и имаовне односе појединаца.

Нас пак интересује само Брачно Лично Право, и то онај део његов, који се односи на постанак Брака у нас. У тим границама ставио сам себи у задатак, да вам изложим :

**какав имамо Брак и
какав нам Брак сада треба.**

У свима културним земљама Брак је данас установа формирана законом. Формација та изведена је према друштвеним приликама, философским назорима о браку, а у некојим државама и према моћном утицају Цркве.

По дефиницији Римског Права „брак је веза мужа и жене, удружене за цео живот, заједница божанског и човечанског права“. И док је ова дефиниција класичнога доба садржавала у своме појму о браку елементе: физички-брачну везу једнога човека и једне жене; етички-непрекидну заједницу у свима животним односима између мужа и жене; и религиозни јуристички-потпуну заједницу и у погледу вере и права, дотле се теоретичари не слажу о одредбу Брака, нити сви дају једну и исту дефиницију зањ. Међутим модерно Позитивно Право дефинише Брак у смислу уговора, који на свечан начин закључују два лица, обвезујући се једно другоме на нераздвојни

заједнички живот, верност и узајамно потпомагање.

У томе смислу дефинише Брак и наш Грађански Законик од 11. марта 1844. год. Дефиниција та, која је добила свога израза у §. 60. овога законика, текстуелно гласи :

„Права и дужности супружника происточу из брака, који се између два лица разнога пола закључује и венчањем средством свештеника по пропису православне цркве свршује, почем се она пред два или три сведока изјасне, да желе неразлучно живети, заветујући се у једно на вековечиту љубав и ненарушиву верност.

Ако анализирамо сад овај законски појам о Браку, што га је дао наш законодавац онога доба, доћи ћемо одмах до ових чињеница :

1. да је наш Брак правна установа религиозног карактера ;

2. да је наш Брак правна установа, која познаје само следбенике наше Православне Цркве ; и

3. да је наш Брак правна установа, која не обухвата сву садржину брачних права и обвеза.

Оваква законска конструкција о Браку

довела јо у нас до ових резултата, који и данас трају:

1. извршила је деобу наших држављана у погледу ове установе на верске присталице;

2. предала је ову установу влади наше Православне Цркве; и

3. занемарила је ову установу код наших држављана неправославне цркве и нехришћанске вере.

Отуда ћемо ми данас посматрати Брак и изрећи наш суд о њему, какав је:

1. међу нашим поданицима хришћанима Православне Цркве;

2. међу нашим поданицима хришћанима неправославне цркве; и

3. међу нашим поданицима нехришћанима.

I

Брак наших поданика хришћана Православне Цркве.

Брак наших поданика хришћана Православне Цркве формирао је наш законодавац од 1844. год. одредбом у § 60. Грађанског Законика, који смо мало час цитирали. Из саме те одредбе види се да се и у нас за поставанак Брака, као и за сваки други правни посао,

изискују извесни законски услови. Наш Грађански Законик те услове не прописује. Он излаже само случаје, у којима се Брак не може закључити. Отуда се код нас негативним тумачењем изналазе законске погодбе, које наш законодавац изискује за закључење Брака. Одредбе законске о томе садржи II. глава Грађ. Законика у §§ 66—111. Груписане по природи и резултату своје на закључење Брака или на већ закључени Брак, једне од њих представљају материјалне и формалне улове, који састављају битну страну самога Брака и без којих се Брак не може ни замислити. Друге пак, од њих излажу тако зване брачне сметње које спречавају Брак са сваким или само с некојим извесним лицем.

Међу условима, који састављају битну страну самога Брака, постоје некоји, који морају бити дани у нарочитој, свечаној форми, те се отуда ти услови и деле на материјалне и формалне.

Материјални услови.

Материјални услови су они, који постоје као погодбе за закључење Брака и у законодавству других земаља. То су: разлика полова, узајамни пристапак, нормално-умно стање, доба

живота, пристанак старијих и способност за извршење брачне дужности.

1. **Разлика полова.** Наш законодавац онога времена успео је, да срећно и без тешкоће конструише правно само овај први од споменутих услова. Дакле, услов који захтева за закључење Брака два лица разнога пола. Као што сама ствар по себи каже, лако је и било прописати га. Наш законодавац је ту успео толико, што је тим условом засновао установу Брака на принципу моногамије, као на форми, коју су усвојиле све културне државе, и на форми, која се по схватању и нашега народа и назорима Цркве сматра као једино дозвољена форма Брака.

И док је цигло само овај услов наш законодавац умео да формулише срећно као позитивну основу погодбу за закључење Брака, дотле осталих пет имају деривативни карактер, изведени су, дакле, из других законских одредаба које не формирају закључење Брака но условљавају ништавност или непостојање његово.

2. **Узајамни пристанак.** За овај услов нема у закону позитивних погодаба. На тај услов указују уређења Грађ. Законика у §§. 66. — да се не може натерати > она страна, која

одустаје да мора у исти брак ступити ако драговољно неће« ; 88. — да »брак не може законом закључен бити без узајамног и не-принуђеног сагласија сачетавајућих се лица« ; и 89. — да се »отимање девојака ради ступања с њима у брак« строго казни.

3. **Нормално умно стање.** И до овог услова за закључење Брака долази се извођењем из законске прохибиције у §. 69. Грађ. Зак. да у »брак законом ступити и венчани бити не могу... луди и бесомучни.« Оваква законска терминологија казује јасно, да се предвиђају само тешке душевне болести а друге, самосталне и лакше природе ненормална душевна стања, која психопатологија познаје, наш законодавац не предвиђа и не признаје их као апсолутну сметњу за закључење Брака. Урођене или у детињству стечене душевне махне : блесавост, идиотизам у ступњу слабоумности, идиотске немоћи и друге душевне алтерације, као и поремећености стечене у животу : блесавост, епилепсију и т. д. наше грађанско законодавство не познаје. На место његово јавља се црквено законодавство да те одсутности ма колико и ма како попуни. И док модерно Позитивно Право налази, да лица из наведених категорија не могу закључивати

Брака јер нису, веле, за високе дужности једнога супружника довољно способна, дотле наше црквено законодавство, сагласно учењу каноничара Чизмана, Суварова, Милаша и других, који налазе, да оваква лица нису лишена права, да закључују Брак, посматра ово питање само с етичке стране и према нахођењу епископа др. Милаша: „да ће здрави супружник помагати слабоумном у животу и тиме му сами живот олакшати,“ наше је црквено законодавство препоручило свештеницима „велику опрезност при венчању ових лица“; а с друге стране, у случају брачног спора, ниште Брак често на основи мишљења лекара, који су, да би се болест једне парничне стране могла законски квалификовати лудилом, изједначавали с овим стањем и слабе душевне алтерације.

Све то казује и сувише јасно да је овај материјални битни услов за закључење Брака, услов који се тиче најделикатније стране бића људског, решен од стране нашег грађанског законодавца тако да је он у маси примера био предан индивидуалном схватању или свештеника, који венчањем ствара Брак, или лекара, који на позив Духовног Суда цени душевно стање једне стране у спору за поништај Брака. Наравно да је све то на делу

често тако злоупотребљавано да је долазило и до комичних сцена у цркви и тешких појава које граниче кривичном одговорношћу, код Духовних Судова.

4. **Доба живота.** Код овог материјалног услова за закључење Брака наш законодавац манифестовао је највећма, да је био и сувише далеко и од идеје о високим дужностима што их Брак има и од способности, да буде добар правни конструктор.

Етички и физички циљеви Брака захтевају да лица, која ступају у Брак, имају и извесну физичку зрелост. Ту зрелост представља развијеност за полни живот. Полазећи од момента наступања те зрелости, законодавци свију земаља одређивали су доба за ступање у Брак с обзиром на расне, економске, социјалне и верске прилике. Наш законодавац је такође учинио нешто у томе погледу, али оно, што је и како је учинио, мора се подврћи најстрожијој критици. Он је одредио само доба, пре којег се не може ступити у брак, али не и доба, после којег се то не може учинити. У §. 69. под б) Грађ. Законика условио је, да „у брак законо ступити и венчани бити не могу: ... ако иладожења није павршио 17. а девојка 15. годину“. Али ни

ово доба по нашем законодавцу није почетни моменат доба пре којег се у нас у Брак ступити не може; баш у истом законском наређењу наш законодавац одступа од тог правила и додаје; „осим случаја разрешења од надлежног архијереја учињеног“. Што значи да и лица испод горњег броја година могу ступити у Брак под условом, да тај Брак допусти надлежни архијереј. То допуштење, у Цркви названо архијерским благословом, предвиђа § 72. Грађ. Зак. као услов за снажност једнога Брака закљученог у доба испод 17. и 15. године.

Ову привлегију, дану факторима наше Православне Цркве на терет грађанског законодавства, ограничило је друго једно законско наређење које формира услове за поништај Брака и које у §. 93. теч. 2. Грађ. Зак. наређује да се уништи Брак, »ако момак 15. а девојка 13. год. у време венчања навршила није«. Као што се види наш грађански законодавац је оставио потпуно влади наше Цркве питање о Браку наших поданика источно-православне вероисповести у годинама њихове старости између 17 и 15 за мушкиње и 15 и 13. за женскиње.

Ово редуцирање првобитне норме од 17

год. за мушкиње и 15 за женскиње на 15 односно 13 година са пом. привилегијом о архијерејској диспензацији имало је за последицу: супрематију црквеног законодавства над грађанском и појаву честих злоупотреба у Вркви. Ни Црква ни Држава нису тада мислили на чињеницу, да нити нормално развиће једне расе, нити оне узвишене дужности, што их брачна заједница има за супружнике, не допуштају закључења Брака међу децом. Требало је да прође пуних 12 год., па да архијереји увиде да овој овако широкој привилегији нема места. Саборским решењем од 4. маја 1857. (Зборник, Правила, Уредаба и наредаба Архијерејског Сабора стр. 218.) они су своје право на давање овог благослова, ограничили на лица којима је недостајало само пола године од 17 односно 15 за женскиње. И ако су ондашњи архијереји, доносећи ову одлуку мотивисали потребу њезину жељом да спрече евентуалне злоупотребе од стране њих самих, при давању овог благослова, ипак је за правно појимање карактеристична појава да је црквено законодавство забранило оно, што је грађанско допустило.

Док је овако наш грађански законода-

вац и којекако одредио доба пре којег се не може ступити у Брак, дотле о добу после којег се не може ступити у Брак, не говори ни речце. Одмах ћемо признати да је сваком законодавцу тешко повући ове границе. И ако се зна да моћ прокреације опада са старошћу, ипак је немогуће фиксирати једно опште доба за све људе. После и незгоде су од Бракова што их закључују старији људи мање од оних у којима би супрузи били недорасли за женидбу.

Ту празнину грађанског законодавства дошло је црквено да попуни. Правилима о Тајни Брака, од 26. марта 1837- (Зборник ст. 222.) Брак је забрањен мушкарцима после 60. год. а жењскињама после навршене 50. год. од рођења.*) Изузетно пак од овога правила Брак је допуштен лицима која за то добијају архијерејску диспензацију.

Исто тако наш Грађ. Законик не предвиђа ни размеру између броја година двају лица, која желе ступити у Брак. По тиме судећи,

*) У Зборнику Правила, Уредаба и Наредба Архијерејског Сабора свакојакo је погрешно отштампано на стр. 221. у тач. 8.: 50 односно 40 год.. место 60 и 50, док у Ноноканону о Браку од Николе Ружичића на стр. 42. и Ручној Свештеничкој Књизи од Митрополита Михаила стоји 60 и 50 што је несумњиво тачније; према ономе што се из праксе зна.

могућно је да закључе Брак и две особе са најнеразмернијим бројем година, ма да против овакових Бракова постоје и морални и социјални разлози. Законодавство црквено јавља се и овде, да допуни празнине грађанског. Правило 24. Василија Великог (Ручна Свештеничка Књига стр. 138) забрањује Брак између „неприлика у година старости“, називајући речма Номоканона овакве Бракове непристојним. Најзад Црква је нашла, да је то учење Василија Великог било и сувише строго и допустила је да архијереји могу благословом својим учинити да ови, по Номоканону непристојни Бракови постану пристојним. Отуда је се у пракси дешавало, да су архијереји давали своју диспензацију за ступање у Брак и особама које су несразмерним бројем својих година чиниле вајвећи контраст и иронију на Брак и позив његов.

Све, што је речено, и сувише приказује нашег грађанског законодавца неспособним да у овој тачци повољно конструише једну погодбу битну за закључење Брака. Он је се сав овде предао црквеном законодавству, ово опет дискреционој власти својих архијереја, а одавде се пак ишло на самовољу и злоупотребе којима на делу није било граница.

5. Пристанак старијих као материјални и битни услов за закључење Брака толико је компликован да је потребно, да би смо га лакше схватили, да се позовемо поред грађанског и црквеног законодавства још и на — Казн. Законик.

Стварајући у оно доба ову законску погодбу за закључење Брака и важност његову, наш законодавац је тада познавао строге наредбе законодавста грчко-римског у овој тачци и хришћански карактер, што га је Црква дала Браку. Желећи да и сам буде строг, формирао је ову погодбу, тако да су се на делу показивале силне тешкоће у примени свију односних законских наређења за овај услов.

И по нашем законодавству малолетно лице, било мушко или женско, само ако није навршило 21. год., мора имати увек одобрење родитеља или ако је без очинске власти, старатеља и старатељ. судије, када хоће да закључи Брак. Начело то није добило свога израза само у Грађ. Законнику, но је санкционирано и у Казн. Законнику, тако да се без узамне везе свију прописа из оба законика који говоре о томе одобрењу и пристанку старијих, не би могло знати када је све и до

којих година старости потребно лицу које у Брак ступа, то одобрење.

Малолетна лица која ступају у Брак немају довољно искуства за живот. Она се руководе више страстима но умним разлозима и стоје понајчешће и сувише далеко од онога што значи супружанске дужности, част и имовину једне породице. Отуда је и наш законодавац поставио начелно у §. 69. под в) Грађ. Зак. услов да таква лица » у брак законо ступити и венчани бити не могу: . . . без питања и допуштења очина или матерна или турско, . . . » У §§ 73. и 15б. Грађ. Зак., чл. 75. тач. 2. Закона о старатељству и §§ 136. и 141. Казн. Зак. изрекао је: којим је малолетницима ово одобрење потребно, од којих старијих и од којих власти, тако да се правно правило о томе може поделити у ове три категорије:

а) лица која су навршила 21. год. могу ступити у Брак без ичијег одобрења;

б) она пак која нису навршила 21. год. а старија су од 18 год. могу ступити у Брак и без одобрења родитеља, старатеља и сродника, само ако су добила за то одобрење старатељског судије; и

в) она пак испод 18 год. могу ступити у

Брак само онда, ако за то имају одобрења својих родитеља или старатеља и старатељ. судије, ако оца немају или стоје изван родитељске власти.

Као што се види, ово је већ једна компликованост, и то без нужде. Али има једна друга ствар, која у овој тачци критикује још више нашег законодавца. Прво: по правилу ово је одобрење потребно малолетницима и наш је законодавац њих и предвидао. Али је пропустио, да предвиди: када ће и која од пунолетних лица морати имати одобрење својих старијих за ступање у Брак. Модерна законодавства нису припустила да заштите интерес и оваквих лица и наредила су у томе смислу извештан поступак. Друго: наш законодавац је апсолутно предвидео ванбрачну децу и допустио је да она у овоме погледу буду предана потпуно и без своје кривице или матери им, или онима, који им се по правилу од власти наметну да код старатељ. судије даду своје мишљење о корисности њиховој да закључе Брак. Социјални интерес захтева, да и ванбрачна деца уживају пред законом исте заштите као и брачна, јер она бар нису крива ни мало, што нису имала среће да се назову брачном децом.

6. **Способност за извршење брачне дужности** као материјални и битни услов за закључење Брака у нас такође је нашим законодавцем и нејасно и непотпуно конструисан. § 69. под г) Грађ. Зак. наређује, да „у брак законо ступити и венчани бити не могу... који су неспособни и немоћни за дужности брачне“. Очеvidно је, да се овде мисли само на неспособност и немоћност за обљубу, па долазила она ма из којих узрока (урођена немоћност, стечена у животу, старост), али не и на неспособност за рађање. Отуда је у овој тачци наш законодавац нејасан. Непотпун је пак зато, што не каже, да ли и привремена неспособност и немоћ лишавају право на Брак или не. И док некоја законодавства решење тога питања износе пред медицинске експерте пред ступање у Брак таквих лица, дотле се оно третира у нас по правину код Духовних Судова после закљученог Брака, у току спора због важности Брака већ закљученог, а по изузетку пре закључења Брака код старатељ. судије, кад он треба да да малолетнику одобрење за Брак, те посумња или добија сазнања о овој његовој неспособности.

Некоја модерна законодавства усвојилас у у овоме погледу теорију Социалне Хигијене

о обавезном предходном прегледу лица која желе да ступе у Брак, али не у циљу да се констатује ова неспособност, па била она анатомског или физиолошког карактера, но једино да се спречи закључење Брака особама оболелим од венеричних болести.

Формални услови.

Казали смо напред, да се поред материјалних услова као битних за закључење Брака, захтевају по нашем законодавству и извесни формални услови. Ти услови су у толико формални, у колико је за њих наређено, да морају бити дани у извесној свечаној форми.

Брак наш долази у ред формалних или свечаних уговора, јер се тражи да закључење његово буде у нарочитој форми извршено. По нашем Грађ. Зак., на по се по одредбама у §§. 60. и 88. форма та састоји се у закључењу Брака: пред свештеником у цркви или на којем другом пристојном месту; пред двојицом сведока; и на начин, како то прописују канони наше Православне Цркве. Што значи, да услове формалне за закључење Брака сачињавају ова два чина: **суделовања свештеника-венчање и присуство сведока.**

1. **Суделовање свештеника.** Да се дође до овога ћина и да би се Брак могао закључити пред свештеником, условили су наши грађански и црквени законодавац још -некоје акте. То су:

а) **Брачни испит.** Овоме чину претходи веридба (заручење, обрученіе, sponsalia) по правилу. Овај чин и ако га ја наш законодавац предвидео у §§ 61. и 62. Грађ. Зак., ипак је он на делу задржао само значај једног црквеног обреда. То је узајамно обећање једног мушкарца и једне женскиње да ће ступити у Брак.

Тек после веридбе, као једног необавезног, али уобичајеног чина долази **брачни испит** као обавезни чин, који се извршује у форми црквеним законодавством прописаној. Наш Грађ. Зак. у § 63. предвиђа тај чин: »за тим следује прописани испит који бива пред својим свештеником, одређеним од духовне власти начином.« Начин тај састоји се у извршењу наредоба, прописаних у глави 50. устава црквеног Крмчије.

Како наша Православна Црква гледа на Брак, као на новозаветну тајну, то се и овај испит састоји ис два дела. Први део тиче се испитивања да ли постоје услови, односно да

нема законских сметња за закључење Брака у даном случају; а други део тиче се познавања Науке Хришћанске, из које свештеник ставља питања вереницима.

б) **Оглашење** је други чин после Брачног Испита који претходи венчању, односно закључењу Брака пред свештеником. Тај чин предвиђа Грађ. Законик у §. 83. и наређује: „пре венчања дужан је свештеник парохијални момка и девојку начином од духовног началства прописаним у три једно за другим следећућа празнична дана у цркви огласити, или навестити т. ј. јавити хришћанима поименце, који се момак женити и коју невесту за супругу узети намерава, ако не би исти заручници од свог архијереја од оглашења опростени били“.

Као што се види из цитиране одредбе чим овај није апсолутног карактера; Брак се и без њега може закључити, али увек и само по допуштењу надлежног архијереја. У пракси је наше Православне Цркве да се овај формални чин избегава плаћањем прописане таксе у Закону о Таксама за архијерејску диспензацију.

Венчање као битни формални услов долази на ред-тек по извршењу горња два чина:

Брачног Испита и оглашења. Венчање је акт који се по обредима наше Православне Цркве извршује од стране надлежног свештеника у цркви или на каквом пристојном месту. Тај акт представља нарочиту форму у којој мора бити дат пристанак двају лица која закључују Брак. Отуда је и Брак свечан уговор и према томе не би важио у нас, ако не би био извршен на тај свечан начин.

Основна формације овога акта предвиђена је у § 91. Грађ. Зак. а поред овога правила и обреди Православне Цркве везују за тај акт и ове погодбе:

а) венчање мора аити обављено јавно. Ово захтева сама природа Брака као Ново-Заветне Тајне по учењу наше Цркве. После јавност је гаранција да је пристанак младеца дат слободан и без присиљавања. Тајни Брак (*matrimonium clandestinum*) канони одлучно осуђују и сматрају такав Брак као да није ни закључен;

б) венчање може извршити само свештеник и то онај из парохије младожењине а тек по овлашћењу његовом и ко други од свештеника. Наређење за ово постоји само у црквеном законодавству, у Крмчији, али не и у грађанском;

в) венчање мора бити извршено у цркви. Изузетно се то може учинити, по тумачењу 59. Трулског Сабора, и ван цркве, али само на пристојним месту;

г) венчање мора бити извршено «у време црквом за то прописано». Како у погледу доба тако и година Лрмчија наређује када се венчање има и може извршити; и

д) венчање мора бити извршено по обредима наше Православне Цркве и од православног свештеника. Обреди се морају сви извршити. Изузетак је допуштен само у случају када опасност каква то спречава.

Закључење Брака без форама ових, прописаних од стране оба законодавства, наш Грађ. Зак. не познаје, те отуда и не признаје никакав правни значај Грађанскоме Браку.

2. Присуство сведока при венчању је формални битни услов који се по Грађ. Зак. §§. 60. и 91. захтева за закључење Брака. Пред сведоцима имају младеници да искажу своју слободну вољу и пристапак за Брак. Они и јавност јемци су да је тај пристапак дат слободно и без присиљавања.

Присуство сведока условљавају за закључење Брака оба законодавства; грађански у §§. 60. и 91. Грађ. Зак. а црквени у Крмчији

(о таинјe супружества). Али ниједна од ова два законодавства не говоре ништа: ко све може бити сведок при венчању. По томе судећи изгледа да сва лица без разлике могу бити сведоци. Но када се зна да се сведоцима у особи кума и старог свата зајемчава еам акт законитости венчања, па често пута и јавност (венчање на јутрењу), онда је несумњиво да ови сведоци, поред тога што физички морају бити присутни, морају имати још и природне способности да фактички опазе и потврде све оно што се пред њима догађа.

Нсравно према ономе што се из праксе зна, свештеници нису одбијали као кума или старог свата ни глуво-немика, ни бив. осуђе-ника због злочина, па нису од дужности те одстрањивали ни женскиње, и ако по кано-ничним приписама жене не би могле бити сведоци при венчању.

Брачне Сметње.

Осим услова које смо до сада прегледали, наш Грађ. Зак. предвиђа и извесне препреке за Брак, познате у Праву под именом Брач-них Сметња (*impedimenta matrimonii*). Они спречавају да се склопи Брак или ако је већ склоп-љени, лишавају га значаја законитог Брака.

У ред тих Брачних Сметња долазе и чињенице које смо горе већ посматрали као услов за закључење Брака. Но мимо ове постоје у нас још некоје Брачне Сметње, установљене и грађанским законодавством. То су: 1. непостојање ранијег Брака; 2. свештенички и монашки чин; 3. удово стање после трећег Брака; 4. стање под забрином; 5. осуда на робију или заточење; 6. ближе сродство; 7. разлика религије; 8. прељуба-браколоство; и 9. покушај против живота супруж-дука.

Прве три чињенице долазе у ред тако званих потпуних сметња (*impedimenta dirimentia*) које спречавају Брак са сваким лицем, а ако је склопљен био уништавају га.

Друге две долазе такође у ред ових потпуних сметња која спречавају Брак са сваким лицем, али које га не уништавају, но га само чине недозвољеним (*impedimenta impedientia*).

Последње четири чињенице долазе у поглед тако званих условних сметња (*impedimenta relativa*) и спречавају Брак само некојим извесним особама.

Да би правну конструкцију установе Брака у нас извели до краја и дали наш потпун суд о њој ми ћемо прегледати све ове чиње-

нице и то само у толико, колико нам то буде требало за појам о нашем садашњем Браку.

1. **Непостојање ранијег Брака.** Постојање ранијег Брака који није престао смрћу једнога супруга, уништајем или разводом Брака наш Грађ. Зак. предвиђа као Брачну Сметњу и у § 69. а) наређује да „у брак законо ступити и венчани бити не могу... ако човек жену венчану и не по закону пуштену или жена мужа непуштена по закону има.“

Пропис овај има прохибитивни карактер у циљу да васпостави принцип моногамије која се по схватању хришћанских народа и њихових Цркава сматра као једино дозвољена форма Брака — над полигамијом која је забрањена у свима хришћанским земљама и као многоженство и као многомужство.

Прохибиција ова има у нас и своју казнену санкцију. Јавно Право наше земље ту забрану на други Брак без отклањања првога формирало је у §. 203. Казн. Зак. Пропис овај је јавног карактера и као такав важи за сва лица која живе на територији наше земље, па ма то били и представници народа код којих је полигамија законом препоручена као на пр. код Турака.

Наш законодавац и ако је желео да овај

теориски аксиом буде на делу апсолутно спроведен, ипак ми, на жалост, и данас имамо наших држављана којима Јавно Право државе ни мало не смета да учење Корана о насушности полигамије спроведе и даље, и да једину препреку у томе нађу само у економским разлозима.

2. Свештенички и монашки чин. По каноничним прописима наше Православне Цркве рукоположење-хиротонија је апсолутна Брачна Сметња. По томе после рукоположења за ма који јерархијски степен, од ипођакона па до епископа, ни једно лице из мирског или монашког реда не може ступити у Брак.

На основи Правила VI. Трулског Сабора свештеницима је забрањен други Брак, осим случаја ако је први уништен, али не и разведен.

Монаси не могу ступити у Брак према 16. Правилу IV. Васељенског Сабора из разлога што извршење брачне дужности по природи саме ствари стоји у опореци са једним од основних захтева монашког живота: са заветам безбрачности.

И до сада ова забрана није имала свог правног смисла, јер је наше грађанско законодавство и не познаје, али данас, када је

светски рат донео собом и апсолутно признање права и човеку и нацијама на лично самоопредељење, ми захтевамо да у новој нам држави завлада нов ред ствари и у овоме питању. Решење његово у позитивном смислу биће знак не само личног задовољења једног реда људи у земљи, но много више знак прогреса и признање оних идеја које су са пуно среће и успеха давно већ извели сами реформатори других Цркава.

3. Удово стање после трећег Брака. И код овог питања владају апсолутно само закони црквени. Канони допуштају удовом лицу и после првога Брака који је престао смрћу једнога супружника да може ступити у нов Брак под условом да тај нови Брак у који ступа буде највише четврти. Овај четврти Брак допуштен је код нас одлуком Е. бр. 37. Архијер. Сабора, од 8. авг. 1894. год. Међутим још 920. год. на Цариградском Сабору канонички је установљено и наређено да нико не сме ступити у четврти Брак.

4. Стање под забраном се јавља код супружника после осуде судске и код женскиња удових и разведених.

Стање под забраном после осуде судска јавља се у случају развода Брак за супруж-

ника оног на штету којег је први Брак разведен. Ова Брачна сметња поред свог каноничног карактера има и грађански; њу предвиђа и Грађ. Зак. у §. 101.: »у случају кад су обе стране под кривицом ни једна не добија донуштења у други брак ступити; ако ли је једна страна невина, њој ће се дозволити у други брак ступити.«

Забрана удовама да ступе у Брак пре навршетка извесног рока старога је датума. Постојала је у Римскоме праву, па постоји и данас у свима законодавствима.

Ова забрана има етички мотив: сматра се за непристојно да удова похита са преуздајом и тиме откаже оно поштовање које је дужна по смрти мужевљевој да указује за неко извесно време успомени његовој. Од овог етичког много је јачи породично-правни: избегавање *turbatio sanguinis* т. ј. сумња о патернитету детета које би се родило после смрти мужа материног.

И наше старо законодавство прописивало је удовама време пре којег нису могле ступити у Брак. То је по гл. 98. Душановог законика било „Плачевноје време“. Садање пак законодавство нормирало је ту забрану у Грађ. Зак. како за удове тако и за развођене жене. По

§. 105. женскиње разведене не могу ступити у други Брак, ако су у другом стању до порођаја свог. У случају сумње на трудноћу, мора чекати девет месеца од развода Брака, па тек после тога рока може се венчати. Ако не би хтела да чека истек овога рока, морала би донети свештенику уверење од вештака да није трудна. Тек тада могла би се венчати, али ипак још под једним условом: да је протекло у сваком случају шест месеца од развода првог Брака.

Што се пак тиче удовица за њих вреди законодавно решење ВН : 4803 од 22/X. 1859. (Зборник ХЦ. стр. 72.) код §. 105. Грађ. Зак. По том решењу удовица, ако је од умрлог мужа трудна остала, може ступити у други Брак, ако на то да пристанак будући јој муж. Иначе, ако је трудноћа неизвесна, онда и за њу важи горњи рок од девет месеца од смрти мужевљеве. Рок тај може такође скратити и овде као и у првом случају код разведених жена.

Наш грађански законодавац нема предвиђености за случај да се и девојка једна нађе под истим приликама. Црквени фактори су и ту одлучили; наредбом Духовне Власти од 1844. год. (в. Номоканон о Браку од Ник.

Ружичића и Ручну Свештеничку Књигу од Митрополита Михаила) дозвољено је свештенику да „бремену девојку која хоће да ступи у брак с истим“ т. ј. с оним од кога је остала трудна, може венчати пре порођаја.

3. Осуда на робију или заточење. Има извесних лица којима закон и поред њихове физичке и душевне способности за изјављивање воле да ступе у Брак, ипак одузима ту моћ из разлога моралних, религиозних и политичких. Грађ. Зак. познаје ту забрану у §. 69. под 3: „у брак законо ступити и венчани бити не могу... злочинци на робију или заточење осуђени, за време казни“.

И црквено законодавство зна за ову сметњу, само му оно даје значај једне прохибитивне мере: лицу осуђеним због злочинства прописује епитимију за време које се не може венчати (анк. 22. Вас. 56.), док је наш грађански законодавац овај недостатак законске способности уврстио у Брачне Сметње прво као превенцију за заштиту појенинаца од хрђавих људи а друго као неку врсту казне да осуђена лица не закључују Бракове.

Као што се види наш грађански законодавац приписао је ову забрану само за лица осуђена на робију или заточење. Модерна за-

конодавства познају овде и осуду на затвор. И код нас, тумачећи ово законско наређење *stricto iure*, морало би се применити и на лица осуђена и на затвор, пошто би и оваква осуда сачињавала једну фактичку сметњу; закључење Брака морало би бити у цркви по §. 91. Грађ. Зак. Међутим осуђеник по Правилима Апсенских Заведена не би могао бити пуштен из завода да оде у цркву на венчање. У затвору се не би могао још мање венчати, јер је то непристојно место по тумачењу Трулеког Сабора.

6 Ближе средство Као што се зна сродство (*cognatio*) је веза која постоји међу лицима која рођењем произилазе једна од других или која произилазе од општег заједничког претка.

Сродство је условна, релативна законска сметња за Брак, јер га спречава само са некојим извесним лицима. Та законска сметња има свој разлог: етички — да се морал у породици сачува од могућих скандала; и физиолошки — да се раса не би дегенерисала у физичком и интелектуалном погледу.

Наш Грађ. Зак. о сродству као Брачној Сметњи говори толико што у §. 69. ј. изриче забрану за ступање у Брак »између сродника у степенима црквом забрањеним«. Који су то степени, наш грађански законодавац супротно

осталима, не говори ништа, но нас у §. 93. упућује да то сазнамо »у књизи Кормчији која духовним властима за управу служи...«

Црквени прописи о сродству изложени су у глави 50. одсека II. Крмчије и нормирали су ову забрану за закључење Брака између сродника с обзиром на природу и степен сродства. Зато што је то питање о сродству остављено апсолутно влади Цркве и дошло је до тога да су и ти прописи Устава црквеног Крмчије претрпели измене од стране архијерејске власти. Тако по Крмчији сродници у побочној линији крвног сродства не би могли ступити у Брак до 8. степена закључно. Међутим архијерејском диспензацијом допуштени су Бракови и између ових сродника у 7 стапену. На исти начин допуштен је Брак између сродника у двородном сродству до 6. степена, а у трородном до 4. степена. Одлука Сбр. 25. Архијер. Сабора од 16./IV 1898. допустило је ступање у Брак на основи архијер. диспензације и сродницима у 5. стапену сродства по тазбини. Према одлуци Сбр. 43. Архијереј. Сабора од 1906. код нас не би могла ступити у Брак, без одобрења и разрешења надлежног архијереја, ни два лица које је једно исто лице крстило, даље лица која би имала истог кума.

Као што се види у израчунавању сродства, у одсуству правних норма, влада апсолутно архијерејска власт. Више но игде овде су архијерејски благослови добили своје примене, а »Кормчија која духовним властима за управу служи«, како вели наш Грађ Зак. у §. 93., изгубила је овде више но ма где од ауторитета Устава Црквоног.

7. Разлика религије. У почетку Хришћанства постојали су Бракови између хришћана и нехришћана. Овакве Бракове онд. Црква и ако није одобравала, ипак их је трпела. Када је, пак, Хришћанство постало господарећом вером у грчко-римској држави, Цар Константин је издао 339. год. закон којим је забранио под претњом смртне казне сваки Брак са Јеврејином. (Cod. Justin I. и Basilic I.) Касније ова је забрана унесена у каноничне зборнике Православне Цркве и Номоканон од XIV. Наслова прописује да разлика вере чини сметњу за хришћански Брак између хришћана и нехришћана.

Из црквеног законодавства ова је забрана прешла и у грађанско Га је она и у нас добила свога израза у §. 69. под II Грађ. Зак. да: »у брак законо ступити и венчани бити не могу хришћани и нехришћани«.

8. **Прељуба. Браколомство** (*adulterium*) постала је саконска сметња за закључење Брака код извесних лица на основи схватања прво верског да је Брак Света Тајна, и по том социјалног да треба „да садржи у себи чистоћу и полног живота између супруга која ничим не сме бити укаљана“. Прељуба постоји онда када један од законитих супруга ступи у полне односе са неким другим лицем. Доказана таква прељуба сачињава безусловну сметњу за Брак између лица која су је извршила, наравно пошто престане први Брак било смрћу законитог супруга било после развода судским путем.

Код нас је браколомство релативна сметња за Брак и предвиђена у §. 69. под к. Грађ. Зак.: »у брак законо ступити и венчани бити не могу који су због браколомства међусобног осуђени«.

9. **Покушај против живота супружника** је закључна чињеница у низу законских сметња за закључење Брака, набројаних у §. 69. Грађ. Зак. и постоји као сметња за Брак како у овом закону тако и у каноничним зборницима наше Цркве.

По правилу оба споменута законодавства допуштају закључење Брака лицу које је на законити начин разведено од свог супруга,

али под условом да оно не буде криво што се Брак мора развести. Ако је, пак, један супруг суђен и осуђен због умишљеног кривичног дела, предузетог у намери да другом свог супруга лиши живота, што у сваком случају мора бити утврђено извршном судском пресудом — онда би само тај факат, по нашем Грађ. Зак., чинио сметњу за закључење Брака осуђеноме супругу, ако би овај хтео ступити у други Брак. Сметња та постојала би све докле, док не би, као и у случају доказаног браколоства, добио архијер. диспензацију која је и овде допуштена, према 56. Синодалном Правилу (Номоканон о Браку стр. 38.) и одлуци Сбр. 72. Архијер. Сабора од 1904. год., после годину дана по изреченој пресуди, и ако наш Грађ. Зак. ову диспензацију не предвиђа.

4

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. ПОРОДИЧНА ЛОЗА ПРЕДСЕДНИКА РУСИЈЕ В. В. ПУТИНА
Александар Михајловић Путин
Београд: Н. Јовановић: Информатика, 2017.
2. МАНИПУЛАЦИЈА СВЕШЋУ
Сергеј Георгијевич Кара-Мурза
Београд: Весна-инфо: Преводилачка радионица Росић, 2011.
3. ДЕМОНТАЖА НАРОДА
Сергеј Георгијевич Кара-Мурза
Београд: Весна-инфо: Преводилачка радионица Росић, 2015.
4. СИМФОНИЈА ВИНАВЕР: РОМАН СА ВЕЛИКОМ ГОСПОДОМ БЕОГРАДСКОМ
Милован Витезовић
Београд: Информатика: Дан граф, 2015.
5. АЗАЗЕЛ
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2011.
6. ТУРСКИ ГАМБИТ
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2006.
7. ЛЕВИЈАТАН
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2008.
8. АХИЛЕЈЕВА СМРТ
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2011.
9. ЖАНДАР ПИК: ПОСЕБНИ ЗАДАЦИ. ДЕО ПРВИ
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2005.
10. ДЕКОРАТЕР: ПОСЕБНИ ЗАДАЦИ. ДЕО ДРУГИ
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2005.
11. ДРЖАВНИ САВЕТНИК
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2005.
12. КРУНИСАЊЕ: ПОСЛЕДЊИ ОД РОМАН(ОВ)А
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2005.
13. ЛЈУБАВНИЦА СМРТИ
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2006.

14. ЛЈУБАВНИК СМРТИ: ДИКЕНСОВСКИ ДЕТЕКТИВСКИ РОМАН
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2006.
15. ДИЈАМАНТСКА КОЧИЈА: КЊИГА 1: ЛОВАЦ ВИЛИНИХ КОЊИЦА. РУСИЈА. ГОДИНА 1905.
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2007.
16. БРОЈАНИЦЕ ОД ЖАДА: АВАНТУРЕ ЕРАСТА ФАНДОРИНА У XIX ВЕКУ
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2009.
17. ЦЕО СВЕТ ЈЕ ПОЗОРНИЦА
Борис Акуњин
Београд: Информатика, 2010.
18. ЦАРЕВ НОВИ УМ: О РАЧУНАРИМА, УМУ И ЗАКОНИМА ФИЗИКЕ
Роџер Пенроуз
Београд: Информатика, 2004.
19. БОЛ У ЛЕЂИМА: ПРИРУЧНИК ЗА МЕДИЦИНАРЕ, БОЛЕСНИКЕ И РАДОЗНАЛЕ ЛАИКЕ
Љубица В. Ђорђевић, Момчило Б. Ђорђевић
Београд: Информатика, 2016.
20. ПИСАЦ И САМОУБИСТВО: МОНОГРАФИЈА
Григориј Чхартишвили
Београд: Информатика, 2006.
21. СТАЉИН: ЕНЦИКЛОПЕДИЈА
Владимир Васиљевич Суходејев
Београд: Информатика, 2017.
22. МИХАИЛ ЈУРЈЕВИЧ ЉЕРМОНТОВ
Сергеј Николајевич Дурилин
Београд: Еволута, 2017.
23. РАТНИЦЕ АНТИКЕ
Никола Керавица
Београд: Еволута, 2014.
24. МОЖДА ЈЕ ТАКО И МОРАЛО БИТИ
Марија Манојловић
Београд: Агноста, 2017.
25. БАСКЕРВИЛСКИ ПАС
Артур Конан Дојл
Београд: Агноста, 2016.

26. ГРАД ЕН: РОМАН
Леонид Добичин
Београд: Агноста, 2016.
27. МОЈИ УНИВЕРЗИТЕТИ
Максим Горки
Београд: Логос: Агноста, 2017.
28. У СВЕТУ
Максим Горки
Београд: Логос: Агноста, 2017.
29. ХЛАДНА ПОВРШИНА
Александар Ђукановић
Београд: Агноста, 2017.
30. ОКО ЗА ОКО
Давид Лагеркранц
Београд: Чаробна књига, 2017.
31. ЛАВИРИНТ ДУХОВА: ДЕО 1.
Карлос Руис Сафон
Београд: Чаробна књига, 2016.
32. ТРИ ПУТА ТИ. ДЕО 1.
Федерико Моћа
Београд: Чаробна књига, 2017.
33. РЕДОСЛЕД ЈЕДНОСТАВНИХ СТВАРИ
Милан Тодоров
Београд: Чаробна књига, 2017.
34. ЗАКОН О ДЕЦИ
Ијан Маџуан
Београд: Чаробна књига, 2017.
35. ДАНАС ЈЕ СРЕДА
Давид Албахари
Београд: Чаробна књига, 2017.
36. МÃН
Ким Туи
Београд: Чаробна књига, 2016.
37. МАСКАРАДА
Биљана Лукић
Београд: Чаробна књига, 2015.
38. НОЋ МИ ТЕ ДУГУЈЕ
Вања Чобанов
Београд: Чаробна књига, 2014.

PREPORUČUJEMO

1. Aleksandar Gatalica: **ZLATNO DOBA PIJANIZMA** / Beograd: Službeni glasnik, 2017.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.slglasnik.com/гласник-препоручује/златно-доба-пијанизма>

Ovo je knjiga koja nije samo nedostajala našim čitaocima već trenutno naprosto nema slične. *Zlatno doba pijanizma* je istorija dvanaest najvećih pijanista XX veka. Knjiga je napisana tako da zainteresuje i one koji klavir vole da slušaju i one koji ga sviraju, kao mladi iliiskusni profesionalci. Napisana je tako da na gotovo romaneskni način čitaocu približi živote i karijere umetnika koji su u svoje vreme bili popularni kao današnji filmski glumci, muzičara koji su putovali od grada do grada, pronoseći slavu svojih brzih prstiju i blistavih interpretacija. Sve se to dešavalo u vreme kada su ploče na 78 obrtaja bile još retke i kada je zvuk na njima bio takav da su slušaoci jedino mogli da naslute veličinu pijaniste i sanjaju kada će uživo čuti Rahmanjinova, Hofmana, Kortoa, Gizekinga ili Šnabela. A šta se dešavalo na koncertima? To je za priču. Pijanisti su bili izdržljivi kao neke cirkuske atlete. Dešavalo se da sviraju i po četiri sata za svoju publiku, kojoj su se predavali kao ljubavnik ljubavnici. Događalo se da posle koncerta stižu ponude za bračne, ljubavne ili vrlo unosne pokroviteljske veze, ali ovi samotnjaci koji su negovali samo svoju umetnost, uvek su to odbijali i kretali dalje na put... U tim putovanjima napustili su Belle Époque i divni XIX vek i ušli u XX stoleće. Nisu se svi najbolje snašli u novom vremenu svetskih ratova i finansijskih propasti. Gizeking i Korto postali su eksponenti nacističkog režima; Jevreji, kao Barere ili Šnabel, morali su u izbeglištvo da bi se tamo, u Sjedinjenim Američkim Državama, snašli sa promenljivom srećom. Svaki od pijanista, uostalom, svirao je na svoj način i nije se mogao porediti ni sa kim. Svima je, na kraju, zato ostalo zajedničko jedno: od najstarijeg, Morisa Rozental, do najmlađeg, Dinua Lipatija, svi pijanisti svirali su u vreme kada je muziciranje na klaviru bilo veće od života.

2. Predrag Ž. Vajagić: **PARANOJEVA BARKA: Rečnik marginalizama** / Beograd: Službeni glasnik, 2017.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.slglasnik.com/библиотека-књижевни-гласник/колекција-гласови/паранојева-барка>

Margina, iz perspektive ove knjige, nije više mesto gde prestaje uticaj moći jednog društva, već prostor u koji je utekla istina, duh, satirični pogled, gorki sarkazam i vedra ironija... i sve drugo što je imalo snage i hrabrosti, inteligencije i volje da se duhovito naruga „ozbiljnosti” kojom nas kore i pokoravaju. *Rečnik marginalizama* je vodič kroz more jezičkih iskrivljenja, igranja sa pojmovima i životnih istina, iz perspektive barke koja luta po marginama života i rukavcima smisla.

Predrag Vajagić i Branislav Zukić su napravili barku-knjigu pokušavajući da od potopa spasu duh reči i igru. Ko su zaista epski spadalnici, zašto su izdanja Alan Forda čuvali kao

Faberžeova jaja, šta je Afelacioni sud ili Ahilova teta, Ponos na mlazni pogon, Kredebilitet, Kurajberiša... shvatićete na stranicama ove neobične knjige, rečnika koji je u sebi sačuvao sve ono čemu smo se smejali i što se smejalo nama.

3. Dmitrij Lihačov: PISMA O DOBROM I LEPOM / Beograd: Službeni glasnik, 2017.

Preuzeto sa sajta: <http://www.slglasnik.com/гласник-препоручује/писма-о-добром-и-лепом>

Pisma o dobrom i lepom Lihačov je napisao 1985, kratko pre nego što je navršio 80 godina. U njima veliki naučnik sabira svoje dugo životno iskustvo i u obliku pisama upućenim prijateljima, u svojevrsnom srdačnom dijalogu sa zamišljenim čitaocem, govori na jednostavan način o krupnim filozofskim, moralnim i estetičkim pitanjima svoga i svakog vremena. Ali tu su i nenametljivi saveti i sugestije o „običnim“ svakodnevnim pitanjima, reklo bi se svima poznatim, koji su upućeni pre svega mladim čitaocima. Međutim, i čitalac bilo kog uzrasta u njima će pronaći mnogo toga što će ga podsetiti, opomenuti, nad čim će se još jednom zamisliti.

4. Dž. Hilis Miler: O KNJIŽEVNOSTI / Beograd: Službeni glasnik, 2017.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.slglasnik.com/библиотека-књижевне-науке/књижевна-теорија/колекција-знак/о-књижевности>

Danas traju rasprave o tome kakvu književnost treba čitati, šta je dobra, a šta loša književnost i da li će u eri globalizacije i digitalizacije književnost opstati. Ali šta je tačno književnost? Zašto je treba čitati? I kako? Ovo su samo neka od pitanja na koja Dž. Hilis Miler daje odgovore u ovoj bujnoj knjizi. Miler započinje pitanjem šta je književnost, verujući da je odgovor u snazi književnosti da rečima stvori imaginarni svet. Opisuje kako ga je tom stavu privolelo čitanje „Švajcarske porodice Robinzon“ u detinjstvu. Potom razmatra nekoliko slavni pisaca koji su na taj način shvatali književnost – od Dostojevskog, Trolopa, Prusta i H. Džejmsa, do Blanšoa, Deride i Kucija. Usput, Miler objašnjava zašto su vredni neki manje poznati aspekti ovih pisaca – Trolopovo „sanjarenje“, zanatski realizam H. Džejmsa i tako dalje.

5. Sanja Domazet: BOŽANSTVENI BEZBOŽNICI 2: Ikone XX veka / Beograd: Službeni glasnik, 2017.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.slglasnik.com/библиотека-уметност-и-култура/колекција-светионик/божанствени-безбожници-2>

Božanstveni bezbožnici 2 je nastavak izuzetne zbirke literarnih portreta najblistavijih umova XX veka autorke Sanje Domazet. Četrdeset reportaža o ličnostima u knjizi u stvari su stilski i poetski oblikovane kratke priče, čiji su junaci obeležili vreme u kome živimo. Lične reminiscencije daju pričama poetsku notu, dok enciklopedijsko znanje autorke od naizgled

biografskih detalja tvori uzbudljivu životnu dramu svakog junaka ponaosob, otkrivajući unutrašnje svetove onih koji su oblikovali svet u kome živimo. Kao vešta novinarka i darovita spisateljica, Sanja Domazet ikone XX veka na pozornici života osvetljava iz drugačijeg, intimnog, ljudskog ugla.

5

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ
ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР–ФЕБРУАР 2018. ГОДИНЕ**

1. ДАНАС ЈЕ СРЕДА
Давид Албахари
Београд: Чаробна књига, 2017.
2. ГОРГОНЕ
Мира Оташевић
Београд: Геопетика издаваштво, 2017.
3. ЛОНДОНСКА ПОЉА
Мартин Амис
Београд: Лагуна, 2008.
4. ПЕТО ГОДИШЊЕ ДОБА
Ненад Рацковић
Београд: Лагуна, 2017.
5. ПОДЗЕМНА ЖЕЛЕЗНИЦА
Колсон Вајтхед
Београд: Лагуна, 2017.
6. ПОВРАТАК ИЗ АФРИКЕ
Корин Хофман
Београд: Book & Marso, 2008.
7. СРОДНИЦИ
Јовица Аћин
Београд: Лагуна, 2017.
8. СТАН У ПАРИЗУ
Гијом Мусо
Београд: Вулкан издаваштво, 2017.
9. ЖЕНА ИЗ ПАРИЗА
Санта Монтефјоре
Београд: Evro-Giunti, 2014.
10. БЕОГРАД БЕЗ СНА : НОВОТАЛАСНА
ЕПОПЕЈА О ЈЕДНОЈ ИЗГУБЉЕНОЈ
ГЕНЕРАЦИЈИ
Владимир Ђурић
Београд: Лагуна, 2017.